

PONUKA

ŠKOLSKÝ
ROK
2026/2027

**VZDELÁVACÍCH AKTIVÍT
PRE MATERSKÉ ŠKOLY**

I. POLROK

V STREDOSLOVENSKOM MÚZEU

Neformálne a zážitkové vzdelávanie v múzeu predstavuje vhodné doplnenie predprimárneho vzdelávania v materských školách. Nadväzuje na tematické okruhy a vzdelávacie oblasti štátneho vzdelávacieho programu a môže tak obohatiť výchovno-vzdelávací proces detí v priestore autentických historických budov a originálnych artefaktov.

STREDOSLOVENSKÉ
MÚZEUM
ssm

**BANSKOBYSSTRICKÝ
SAMOSPRÁVNÝ KRAJ**

Edukačné aktivity

Stredoslovenského múzea (**SSM**) zahŕňajú:

LEKTORÁTY V EXPOZÍCIÁCH SSM

- na vybrané témy s možnosťou vzhliadnuť originálne artefakty na vlastné oči.
- Vstupné: 1,60 € zahŕňa hromadný vstup do expozície a lektorát. Deti do 6 rokov zdarma.
- Dĺžka trvania: 45 min.

PREHLIADKY VÝSTAV S LEKTORÁTOM

- zahŕňajú aj množstvo vizuálnych a interaktívnych prvkov.
- Vstupné: 1,60 € zahŕňa hromadný vstup do výstavy a lektorát. Deti do 6 rokov zdarma.
- Dĺžka trvania: 30 min.

TVORIVÉ DIELNE

- podporujú vzdelávací proces a poskytujú priestor na rozvoj kreatívnych schopností detí.
- Tematicky sa viažu k témam expozícií, výstav, ročných období i sviatkov.
- Vstupné:
 - tvorivé dielne k expozíciám a výstavám (súčasťou je aj prehliadka expozície a výstavy): 2,00 €
 - tvorivé dielne na iné vybrané témy: 1,00 €
- Dĺžka trvania: 45 min.

VZDELÁVACIE PROGRAMY

- s doplnením hravých úloh a hier poskytujú priestor na hlbšie spoznávanie vybranej problematiky.
- Vstupné: 2,00 €
- Dĺžka trvania: 1 – 1,5 hod.

Pri jednotlivých programoch uvádzame odporúčanú vekovú kategóriu aj nadväznosť na učebné osnovy. Záujem o absolvovanie programu podľa výberu je potrebné nahlásiť najneskôr tri dni vopred.

Možnosť využiť zľavnené vstupné pri skupine nad 10 žiakov.

Pedagogický dozor má vstup zadarmo a zodpovedá za pokojný priebeh aktivity.

MATEJOV DOM

Nám. Š. Moysesa 20, Banská Bystrica
kontaktná osoba: Jaroslava Dobrotová
tel.: 048/412 55 77

e-mail: md@ssmuzeum.sk; dobrotova@ssmuzeum.sk

STÁLA EXPOZÍCIA *História mesta Banská Bystrica*

V stálej expozícii o histórii Banskej Bystrice vám vyrozprávame vznik Stredoslovenského múzea, históriu medeného mesta a umožníme vám spoznať jeho najvýznamnejšie osobnosti. Uvidíte hodnotné zbierkové predmety, vzácne klenoty a bohatú archeologickú expozíciu. Medzi exponátmi nechýbajú rôzne zbrane, ktoré nielen chránili, ale aj brali životy, výsledky práce šikovných rúk bystrických remeselníkov, či zbierky gotického umenia v našom meste.

INTERAKTÍVNY LEKTORÁT *Hravo po múzeu*

Nechajte deti spoznávať históriu Banskej Bystrice hravou formou. Vydajú sa na cestu plnú pokladov, odhalia fascinujúci život našich predkov alebo zistia, aké ťažké to mali tovariši, ktorí sa chceli stať majstrami vo svojom remesle.

VZDELÁVACÍ PROGRAM *Rytierske dobrodružstvo*

Hoci dnes už rytieri vymenili kone za autá a „kone“ pod kapotou, u nás zistíte, ako sa žilo skutočným rytierom v období „temna“. Povieme si, kto sa mohol stať rytierom a či naozaj chodili celý deň vo svojom lesklom brnení. Naši malí rytieri tiež budú musieť splniť rôzne úlohy, aby ich napokon kráľovná mohla pasovať do rytierskeho stavu.

Ja som malý remeselník

Pátranie po známych i takmer zabudnutých remeslách. Pri putovaní múzeom objavíte nielen prácu krajčírov, hodinárov či medovníkárov, ale pomôžete urobiť poriadok v obuvníckej dielni, či ozdobiť hrnčiarom tanieriky.

Po dohode je možné realizovať aj iný lektorát na vybranú tému (remeslá, archeológia, mesto a pod.) podľa konkrétnych požiadaviek učiteľov.

THURZOV DOM

Nám. SNP 4, Banská Bystrica

kontaktná osoba: Mgr. Anna Nociarová

tel.: 048/412 58 97

e-mail: td@ssmuzeum.sk, nociarova@ssmuzeum.sk

STÁLA EXPOZÍCIA *Tranzithistory*

Nová stála expozícia Tranzithistory poskytuje komplexný historický pohľad na mesto aj región Banskobystrického kraja. V expozícii sú zastúpené predmety z archeologických, historických aj etnografických výskumov, histórie výtvarného umenia, numizmatiky a geológie. V stredoveku patrila Banská Bystrica medzi 7 banských miest a stala sa známou aj vďaka ťažbe a obchodu s meďou. Expozícia je doplnená množstvom interaktívnych prvkov, vďaka ktorým sa deti v múzeu môžu hrať aj vzdelávať.

VZDELÁVACIE PROGRAMY

Po stopách permoníkov

Permoníci žili v podzemných chodbách a banských štôľňach, strážili bohatstvo ukryté hlboko v zemi. Pomáhali baníkom pri práci, boli priateľsky naklonení poctivým ľuďom a mstili sa chamtivcom a lakomcom, ktorých navždy uväznili v labyrintoch podzemných chodieb. Spoločne budeme putovať históriou a prostredníctvom riešení zábavných úloh objavíme minulosť nášho kraja od pravekých hľadačov cez baníctvo až po súčasnosť.

Komu sa nelení, tomu sa zelení

Hravou formou sa zoznámime so vzácnou Zelenou miestnosťou Thurzovho domu. Spolu budeme hľadať zvieratká a odhaľovať jej ďalšie tajomstvá skryté medzi spleťou zelených listov na stenách.

TVORIVÁ DIELŇA

Móda modrej

Rozpovieme si príbeh o tom, ako našich predkov zachvátila modrá módna vlna, ako sa získavala modrá farba a ako sa vyrábala látka zvaná modrotlač. Zamestnáme nielen hlavu ale aj ruky.

Po dohode je možné realizovať lektorát na vybranú tému (baníctvo, meštianstvo, remeslá, archeológia, a pod.) podľa konkrétnych požiadaviek učiteľov.

VÝSTAVA: *(Ne)vymazané dedičtvo*

02.10. 2026 – 31.01. 2027

Výstava predstavuje jedinečné prepojenie minulosti a súčasnosti prostredníctvom ľudových krojov zo zaniknutej obce Lešť a šperkov slovenskej dizajnéry Petry Tóth. Jej tvorba čerpá inšpiráciu z bohatstva slovenského ľudového umenia a pretvára tradičné ornamentálne motívy do súčasnej podoby autorského šperku. Spojenie krojov a šperkov odhaľuje nadčasovú krásu ľudovej ornamentiky a ukazuje, ako môže byť kultúrne dedičstvo živým zdrojom inšpirácie a tvorivosti.

TVORIVÉ DIELNE K VÝSTAVE

Krojované bábiky

Ozdobte si svoju izbu magnetkou v tvare bábiky. Na dielničke si vytvoríme malé farebné bábiky a navrhne im originálne šatočky podľa vlastnej fantázie. Inšpiráciu budeme hľadať vo vzoroch na krojoch a šperkoch, ktoré si spoločne prezrieme na výstave.

Omalovánky na ľudovú nôtu

Ľudové kroje ukrývajú množstvo krásnych ornamentov a vzorov. Inšpirujte sa motívmi výšiviek z Lešti a tvorbou dizajnéry Petry Tóth. Vyfarbite tradičné vzory podľa vlastnej fantázie a vytvorte si vlastnú farebnú podobu ľudového umenia.

TVORIVÁ DIELŇA *k ročným obdobiam (Vianoce)*

Špaňodolinské betlehemy

Dozvieme sa, ako vznikla tradícia stavania betlehemov a čím sú výnimočné špaňodolinské papierové betlehemy, aké vyrábali naši predkovia v Španej Doline. Budeme sa nimi inšpirovať pri výrobe spoločného originálneho betlehemu, ktorým si budeme môcť pred Vianocami ozdobiť svoju triedu.

O vianočnom stromčeku

Povieme si, odkedy sa začali objavovať vianočné stromčeky v našich domácnostiach, ako sa menili ich podoby a vyrobíme si svoj vlastný vianočný stromček. Každá ruka je potrebná, lebo každý vyrobí jednu časť a spoločne vyskladáme jeden originálny stromček, ktorým si môžete ozdobiť napríklad svoju triedu.

Vianočný pozdrav z múzea

Deti si vytvoria pozdrav s vianočnou tematikou, ktorým môžu spríjemniť predvianočné obdobie svojim blízkym.

TIHÁNYIOVSKÝ KAŠTIEĽ

Radvanská 27, Banská Bystrica

kontaktná osoba: Mgr. Ján Beňo, PhD.

tel.: 048/410 33 76

e-mail: tk@ssmuzeum.sk; beno@ssmuzeum.sk

- **HRAVÉ SPREVÁDZANIE**
- **STÁLOU EXPOZÍCIOU**

- *Príroda stredného Slovenska*

- Prehliadka stálej expozície so zameraním na spoznávanie geológie, fauny a flóry, na charakteristiku a porovnávanie biotopov vyskytujúcich sa na strednom Slovensku. V ôsmich miestnostiach uvidíte typických i vzácných obyvateľov lesov, lúk, horských bystrín aj jazier, mokradí, ale aj zástupcov sprevádzajúcich ľudské obydľia.

- **VZDELÁVACÍ PROGRAM**

- *Hlasy prírody*

- Školský program hrovou a zábavnou formou zoznámi malých návštevníkov so zvukmi našej prírody. Naučíme sa rozpoznávať spev bežných druhov vtákov ale aj zaujímavé zvuky, ktoré vydávajú rôzne druhy našich cicavcov. Zaujímavosťou na záver budú zvuky hmyzu a zistíme, že aj jeden náš motýľ má svoj hlas. Školský program bude doplnený pestrou obrazovou prezentáciou, kde si ukážeme, ako vyzerajú zvieratká, ktorých hlasy sme počúvali.

- Po dohode je možné realizovať aj tvorivé dielne, či iný vzdelávací program s prírodovedným zameraním (ekológia, environmentalistika, botanika, zoológia, geológia, etológia zvierat) podľa konkrétnych požiadaviek učiteľov.

VÝSTAVA

Výstava Meteority - poslovia z vesmíru 12. 06. – 04. 10. 2026

Výstava predstavuje jedinečnú súkromnú zbierku viac než sto meteoritov z rôznych častí sveta a ponúka možnosť návštevníkom nahliadnuť do fascinujúceho sveta týchto výnimočných poslov z vesmíru. Odhaľuje ich pôvod, zloženie, príbehy pádov aj to, ako rozlíšiť meteorit od hornín pozemského pôvodu.

TVORIVÁ DIELŇA K VÝSTAVE

Vesmírne kamienky

Školský program približuje hravou a zábavnou formou tému vesmíru a meteoritov. Deti sa dozvedia prečo vymreli dinosaury, odkiaľ prichádzajú meteority a prečo sú také vzácne. Na konci komentovanej prehliadky výstavy Meteority – poslovia z vesmíru si žiaci vyrobia svoj vlastný Mesiac s krátermi.

VZDELÁVACÍ PROGRAM

Deň zvierat v SSM 01. 10. 2026 doobeda

Hromadné podujatie pre školy s vopred rezervovanou účasťou škôl. Podujatie bude zamerané na kontaktnú prezentáciu živých zvierat – exotické živočíchy a bezstavovce z chovu v SSM, tvorivé dielne, pokusy a súťaže. Súčasťou programu bude aj zaujímavá téma zvierat vo vesmíre – prečo boli posielané do vesmíru, aké druhy sa do vesmíru dostali a čo ich výskum priniesol.

VÝSTAVA

Sila rastlín 30. 10. – 28. 02. 2027

Rastliny sú organizmy, ktoré sú základným pilierom života na Zemi. Okrem toho, že produkujú kyslík a sú potravou pre mnohé živočíchy, však v sebe skrývajú aj mnoho nevšednej sily a energie. Dokážu prežiť aj vo veľmi nehostinných podmienkach a navyše obsahujú látky, ktoré majú mnohé liečivé účinky. Výstava Sila rastlín priblíži najmä pôvodné slovenské druhy rastlín alebo druhy u nás zdomácnené.

VZDELÁVACÍ PROGRAM K VÝSTAVE

Rastliny v kuchyni

V bežnom živote často používame rastliny ako potraviny, koreniny alebo príchute do jedál a nápojov. Vieme však ako v skutočnosti vyzerá napríklad vanilka, káva, kakao alebo čierne korenie, keď sú to ešte zelené rastliny? Vyskúšame si tiež vôňu rastlín v skúškach čuchu a nakoniec si pripravíme farby z niektorých korenín, ktoré použijeme pri záverečnom tvorení.

● **TVORIVÁ DIELŇA** *k ročným obdobiam (jeseň)*

● *Tvoríme z listia*

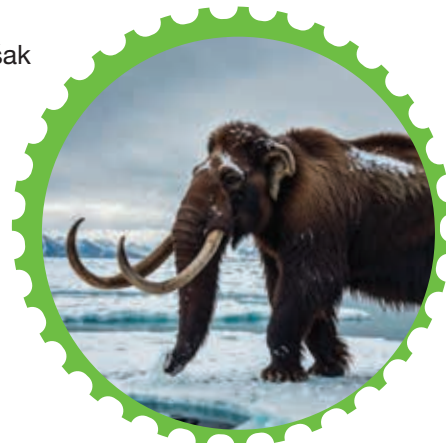
● Listie stromov patrí v jesennom období k najbežnejšie dostupným a zároveň najfarebnejším prírodným materiálom vhodným na tvorenie. Rôzne druhy zvierat sa dajú ľahko vyrobiť z listov našich stromov. Žiaci sa popri tvorení hravou formou naučia spoznávať rôzne druhy drevín podľa tvaru ich listov.

● **VZDELÁVACÍ PROGRAM** *k ročným obdobiam (zima)*

● *Doba ľadová*

● Obdobie jesene a zimy prináša každoročne ochladenie. V dávnej minulosti však boli obdobia, keď boli podmienky u nás oveľa drsnejšie. Ako to vyzeralo na našom území v dobe ľadovej? Bol u nás ľadovec a aké zvieratá sa tu vtedy vyskytovali? Odpoveď na tieto otázky prinesie vzdelávací program, v ktorom bude rozprávanie doplnené o ukážky zo známej rozprávky a nebude chýbať ani skutočný ľad v jednoduchých pokusoch.

● **ZÁŽITKOVÝ ŠKOLSKÝ PROGRAM**

● *Zvieratá bez predsudkov*

● Prostredníctvom edukačného programu Zvieratá bez predsudkov sa žiaci oboznámia s rôznymi druhmi zvierat, ktoré sú často spájané s negatívnymi pocitmi, predsudkami či neopodstatneným odporom a strachom. Priamym pozorovaním vybraných druhov zvierat a diskusiou o nich získajú žiaci pozitívny vzťah k týmto zvieratám a dozvedia sa zaujímavosti o spôsobe ich života, ako aj o ich užitočnosti a význame.

